

naboskab mellem europæiske stater med forskellige sociale og politiske systemer (punkt 33). 4) Internationalt samarbejde om fredelig udnyttelse af verdensrummet (punkt 31) og 5) Korea-spørgsmålet (punkt 32).

Utilstedeligheden af indblanding i staters indre anliggender og beskyttelsen af deres uafhængighed og suverænitet.

(Dagsordenens punkt 107).

Ovennævnte spørgsmål, der var foranlediget sat på dagsordenen af Sovjetunionen, blev behandlet i I. udvalg i dagene 3.-10. december og efter en debat om andre dagsordenspunkter påny den 20. december.

Debatten, hvorunder 70 lande tog ordet, blev i første række benyttet af Sovjetunionen og dets ideologiske allierede til særdeles umådeholdne angreb på vestens — i særlig grad USAs — internationale politik, hvorved *koldkrigsatmosfæren* for første gang under samlingen for alvor blev bragt ind i forhandlingerne. Angrebene, som fulgte det velkendte mønster, koncentrerede sig selv sagt især om Vietnam, Den dominikanske Republik og Cuba, men omfattede tillige Laos, Cambodien, Libanon, Yemen, Sydarabien, Congo, Syd-Rhodesia, de portugisiske kolonier, Sydafrika og Panama. Kraftige svar fra USA, visse af de implicerede lande og — tilsyneladende til nogen overraskelse for Sovjetunionen — især fra Latinamerika genkaldte de sovjetiske overgreb mod Øst-europa samt Nordvietnams og Nordkoreas aggressive politik, Indonesiens intervention i Malaysia og Cubas subversive virksomhed i Sydamerika. Under alles opgør med alle erindrede også en række andre lande om deres nabostridigheder, f. eks. Cypern og Tyrkiet samt Indien og Pakistan.

Der var dog enighed om ikke-indblandingsprincippet's fundamentale betydning for nationernes fredelige sameksistens som en udbygning af princippet om staternes ligestilling. Det var ligeledes den almindelige opfattelse, at det ville være ønskeligt, såfremt FN på dette tidspunkt vedtog en deklaration om spørgsmålet.

Uenigheden meldte sig imidlertid om det nærmere indhold af princippet især i dets

indirekte former, der med den stedfundne udvikling havde fået særlig betydning.

Det fremgik således af stormagternes indlæg, at de hver for sig anlægger deres egen fortolkning af begrebet ikke-indblanding. USA fastholdt, at enhver stat om fornødent skal kunne anmode andre stater om bistand til løsningen af interne problemer, medens Sovjetunionen ikke betragtede støtte til nationale befrielseskrige som intervention.

I øvrigt afspejlede drøftelserne to hovedopfattelser, som noget forenklet kan betegnes som det statiske og det dynamiske syn på samfundsudviklingen.

Den statiske opfattelse, der med styrke repræsenteredes af de latinamerikanske lande, lagde hovedvægten på et forbud mod subversiv aktivitet af enhver art mod de bestående samfundsordninger og forlangte ret til kollektivt forsvar for disses opretholdelse.

Den dynamiske opfattelse, hvis talsmænd var de radikale afro-asiater og østblokken, undtog fra ikke-indblandingsprincippet ikke blot støtte til bekæmpelsen af kolonialismen og neo-kolonialismen (kontrol med en ny stat ved økonomiske og politiske midler), men også bistand til den revolution, som ansås for nødvendig i visse lande, skønt de allerede havde opnået national uafhængighed.

Imellem dette Scylla og Charybdis forsøgte de nye stater af moderat observans at navigere efter bedste evne.

Blandt de eksempler på indirekte intervention, der blev anført fra forskellig side, kan nævnes: korrumpation af regeringer i fremmede staters interesse, infiltrering af fagforeninger, militær og ideologisk træning af og støtte til oprørsbevægelser, fjendtlig presse- og radiopropaganda, indblanding i valg, økonomisk og militær bistand med betingelser, baseret på et andet lands territorium eller pression gennem demonstration af militær styrke, infiltration i regionale organisationer, fastholdelse af „ulige“ traktater, ikke-ankendelse af stater med henblik på at legalisere intervention m. m.

Ved møderækkens begyndelse forelå et udkast til en deklaration udarbejdet af *Sovjetunionen*, hvori opmærksomheden henledes på den alvorlige internationale situation og på den øgede trussel mod verdens-